

ТАҚРИЗ

ба диссертатсияи доктории Самандарзода Насрулло Юсуф дар мавзуи «Синтези ҳосилаҳои нави кислотаҳои холан ва омӯзиши хосиятҳои биологии онҳо» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои химия аз рӯйи ихтисоси 02.00.03-Химияи органикӣ

Реаксияҳои ҳосилкуни эфирҳои мураккаби кислотаи холан, атсилҳосилаҳо, эфирҳои пропан-1,2-диолҳо омӯзиши хосияти биологии фаъоли ин пайвастагиҳо дар муқоиса бо маводҳои маҷмуи омӯхта шудааст. Бештари ин пайваस्तҳо истифодаи худро дар тибби амалӣ ба сифати маводи доруворӣ, ки хосияти гипополидӣ, гепатопротекторӣ, зиддиилтиҳобӣ, антимиқробӣ ва ғайра доранд, пайдо намудаанд. Яқчанд роҳҳои тартиб додани барномаи синтези мақсадноки маводи доругии нав мавҷуд аст, ки ба наздикшавӣ ва синтез кардани пайвастаҳои эҳтимолияти маводи доруворӣ дошта оварда мерасонад. Ин пеш аз ҳама хеле самаранок методи тағйир додани сохти моддаҳои доругии синтезкардашуда (синтетикӣ) ё табиӣ буд (масалан, стероидҳои намуди кислотаи холан), ки имконияти ҳосил намудани қатори маводи зиддиимқробӣ, литолитикӣ ва гепатопротекториро доранд

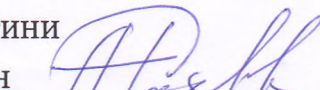
Ҳангоми иҷро намудани корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ диссертант Н.Ю. Самандарзода дар байни ҳосилаҳои нави кислотаи холан ва эфирҳои он бо эпихлоргидрин, α -монохлоргидрини, боқимондаҳои аминокислотаҳо, пептидҳо, эфирҳои онҳо, хосиятҳои бештари номаълумро дар шакли фаъолнокии гипополиди, гепатопротектори, зиддибактериалӣ ва инкишофи танзимшавандаи онҳоро дар вақти захрнокии пасти ошкор карда аст. Дар байни онҳо пайвастҳои мавҷуданд, ки дар таркиби худ комплексҳои фаъоли биологӣ доранд. Илова бар ин, аз рӯйи ҳаҷми таъсири фармакологии худ бисёре аз ин пайвастҳо аз бисёр маводҳои доруворӣ маълум дар тибби амалия истифодашаванда ба монанди урсофалк, карсил ва ғайраҳо афзалияти худро нишон доданд.

Таҳқиқот, дарёфт, таҳлил ва ҷамъбасти маълумоти илмӣ оид ба экспериментҳои химиявӣ, биологӣ ва биохимиявӣ, ҷудокунии хроматографии омехтаи реаксионӣ, ҷудокунии ва тоза кардани маҳсулоти нави синтезшуда ва аз растаниҳо ҳосилнамударо низ, иҷро намуд. Сохти моддаҳои бадастовардаро, тавассути усулҳои таҳлилии физикию-химиявӣ муайян кард. Синтези ҳосилаҳои кислотаи холанинро бо мақсади ҳосил намудани пайвастаҳои дорои хосиятҳои бештари биологӣ иҷро кардааст. Муаллиф дар коркарди нақшаи таҳқиқот, омода

намудани мақолаю фишурдаҳо ба чоп ва маърузаи онҳо бевосита сахмгузор мебошад.

Хулоса автореферати диссертатсияи Самандарзода Насрулло Юсуф дар мавзӯи: «Синтези ҳосилаҳои нави кислотаҳои холан ва омӯзиши хосиятҳои биологии онҳо», бо мазмуну муҳтаво, масъалагузорӣ, муҳокимарониҳои муфассал ва хулосабарориҳои амиқу дақиқ кори комили илмӣ ва таҳқиқоти пурра анҷомёфта мебошад. Мақолаҳои илмӣ чопнамудаи муҳаққиқ мазмун ва мӯҳтавои асосии диссертатсияро инъикос мекунад. Автореферати диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон комилан ҷавобгӯ мебошад.

Аз ин рӯ, Н.Ю. Самандарзода барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои химия аз рӯи ихтисоси 02.00.03- Химияи органикӣ сазовор аст.

Доктори илмҳои химия,
Муовини директор оид ба илм- МД
Институти кимиёи ба номи В.И. Никитини
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон Раҳмонов Р.О.

(Ихтисос 1.4.3- Химияи органикӣ)

Суроға: 734063, Душанбе, кӯчаи Айнӣ 299/2,
Ҷумҳурии Тоҷикистон. Телефон: (+992 37)
2258095, 934-26-03-34
E-mail: r-rahmonov@mail.ru

Имзои н.и.х., дотсент Р.О. Раҳмоновро тасдиқ мекунам:

Сарҳодими шӯъбаи кадрҳои
Институти кимиёи ба номи
В.И. Никитини Академияи
миллии илмҳои Тоҷикистон
« 6 » декабр соли 2023.

Раҳимова Ф.